

Врз основа на член 13, став 5 од Законот за заштита на воздухот од загадување („Службен весник на Социјалистичка Република Македонија" бр. 20/74), републичкиот секретар за урбанизам, станбени и комунални прашања, во согласност со републичкиот секретар за здравство и социјална политика, републичкиот секретар за земјоделство и шумарство и републичкиот секретар за индустрија и трговија донесува

П Р А В И Л Н И К
ЗА КЛАСИФИКАЦИЈА НА ОБЈЕКТИТЕ ШТО СО ИСПУШТАЊЕ НА ШТЕТНИ
МАТЕРИИ МОЖАТ ДА ГО ЗАГАДАТ ВОЗДУХОТ ВО НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА И
ФОРМИРАЊЕ ЗОНИ ЗА САНИТАРНА ЗАШТИТА

I

Член 1

Со овој правилник се врши класификација на објектите што со испуштање на штетни материи можат да го загадат воздухот во населените места и се определуваат услови за формирање на зони за санитарна заштита.

II

КЛАСИФИКАЦИЈА НА ОБЈЕКТИТЕ ШТО СО ИСПУШТАЊЕ НА ШТЕТНИ МАТЕРИИ
МОЖАТ ДА ГО ЗАГАДАТ ВОЗДУХОТ ВО НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

Член 2

Објектите како можни извори за испуштање на штетни материи во воздухот во населените места се класираат по области и гранки, и тоа:

- хемиска индустрија;
- металургија и метална индустрија;
- експлоатација и оплеменување на минерални сировини;
- градежна индустрија;
- обработка на дрво;
- текстилна индустрија;
- производство и преработка на производи од животинско потекло;
- производство и преработка на храна и зачини;
- комунални услуги.

Член 3

Класификацијата на објектите што со испуштање на штетни материи можат да го загадат воздухот во населените места се врши според степенот на загадувањето и тоа:

ХЕМИСКА ИНДУСТРИЈА

Класа 1

1. Производство на азот (врзан) и азотни ѓубрива.
2. Производство на азотна киселина и нејзини слични други киселини, чие добивање е сврзано со исфрлување на оксиди на азот.
3. Производство на полупродукти во индустријата на анилински бои на бензоловиот и алифатичниот низ (анилин, нитробензол, нитроанилин, алкиламинол, хлорбензол, нитрохлорбензол, фенол и др.) при вкупен капацитет на производството поголемо од 1.000 тони годишно.

4. Производство на полупродукти на нафталиновиот и антропоновиот низ (бетанафтол, антрахинол и др.) при производство поголемо од 2.000 тони годишно.
5. Производство на бромирано железо.
6. Производство на целулоза и полицелулоза по кисел сулфитен, бисулфитен или моносулфитен начин со подготвување на раствор преку согорување на сулфур или други материјали што содржат сулфур.
7. Производство на светлечки воден и генераторски гас при производство повеќе од 50.000 кубни метри на час.
8. Станици за подземна гасификација на јаглен.
9. Производство на натриумхидроксид по електричен пат.
10. Производство на калциумкарбит.
11. Производство на вештачко вискозно влакно и целофан.
12. Производство на концентрирани минерални ѓубрива.
13. Производство на органски растворувачи (бензол, толуол, ксилол, нафтол, фенол, крезол, антрацин, фенатрен, акридин, карбосол).
14. Производство на арсен и негови неоргански соединенија.
15. Производство на нафтен гас во количини поголеми од 5.000 кубници на час.
16. Преработка на нафта со содржина на сулфур поголема од 0,5% (тежински).
17. Производство на пикринска киселина.
18. Производство на флуороводородна киселина, крилит и флуорни соли.
19. Преработка на камен јаглен.
20. Производство на жива.
21. Преработка на шкрилци.
22. Производство на сулфурна киселина, олеум и сулфурдиоксид.
23. Производство на јаглендиоксид
24. Производство на солна киселина
25. Производство на суперфосфат ако постојат погони за производство на сулфурна киселина.
26. Производство на ѓубриња што содржат азот.
27. Производство на фосфат (жолт и црвен).
28. Производство на хлор.
29. Производство на хлорирани и хидрохлорирани јагленоводороди.
30. Производство на аминокетаминска киселина.
31. Производство на ацеталдехид од ацетилен со примена на метална жива.
32. Производство на диметилтерефталол.
33. Производство на капролактан.
34. Производство на нитро-влакно.
35. Производство на синтетски алкохол со примена на киселина.
36. Производство на синтетски алкохол.
37. Производство на хлоропрен каучук, ако на подрачјето на организацијата на здружениот труд се произведува хлор.
38. Производство на парафор.
39. Производство на урати и тиоурати.
40. Производство на цијански соли (калиум, натриум, бакар и др.), HCN, цијанамид, динзоцијанат.
41. Производство на киселини: аминокетантова киселина, тиодиварјеланска фтална киселина.
42. Производство на натриумнитрат, хидрозин-сулфат, хидрозинхидрат, сулфат-амонијак, диами-дохлорид, карбоамонијачни соли и амониум-карбонат.
43. Производство на ацетилен од јагленоводородни гасови.

44. Производство на диметил формалин.
45. Производство на алкохол и етиленска течност.
46. Производство на катализатори.
47. Производство на корунд.
48. Производство на продукти и полупродукти за синтетички, полиамидни и полимерни материјали и за органска синтеза.
49. Производство на сулфурни органски бои (сулфурно црни и други).
50. Производство на цијановодородна киселина и нејзини производи.
51. Производство на берилиум.
52. Производство на хемиски синтетски фармацевтски препарати.
53. Хемиска преработка на тресетот.

Класа II

1. Производство на амонијак.
2. Преработка на природен нафтен гас.
3. Производство на ниобиум.
4. Производство на тантал.
5. Производство на генераторски гас од јаглени шкрилци во количина од 25.000—50.000 кубни метри на час.
6. Производство и преработка на природни смоли и нивни остатоци.
7. Производство на калцинирана сода по амонијачен начин во количини поголеми од 400.000 тони годишно.
8. Производство на синтетски алкохол со примена на сулфурна киселина ако на подрачјето на организацијата на здружениот труд нема упарувачи на сулфурна киселина.
9. Производство на синтетски алкохол по метода на хидратација на етилен кога на подрачјето на организацијата на здружениот труд нема уреди за пречистување на сулфур.
10. Производство на хлорпренов каучук „наирит“ кога на подрачјето на организацијата на здружениот труд се произведува хлор.
11. Производство на други видови синтетски каучук, освен наведените во I и III класа.
12. Производство на амонијачна, калиева, натриумова и калциумова шалитра.
13. Производство на органски реагенси.
14. Производство на пластмаси од целулоза.
15. Производство на ретки метали по метода на хлорирање.
16. Производство на бариумхлорид со користење сулфурводород.
17. Производство на суперфосфат без присуство на погон за сулфурна киселина со користење на испарливи флуорови соединенија.
18. Производство на технички саломас (со користење водород по неелектролитичен начин).
19. Производство на синтетски влакна.
20. Производство на ултрамарин.
21. Преработка на нафта со содржина на сулфур помала од 0,5% (тежински).
22. Производство на соли и хромов анхидрид.
23. Производство на хромна киселина.
24. Производство на вештачка кожа со примена на испарливи органски растворувачи.
25. Производство на етри (сложени).
26. Производство на продукти на органска синтеза (алкохол, етил, етри и др.) и нафтени гасови при преработка поголема од 5.000 кубни метри на час.
27. Производство на полупродукти на анилински бои на бензолов и етеров низ (анилин, нитробензол, нитроанилин, алкиламинол, хлорбензол, нитрохлор-бензол, фенол и др.) при вкупен капацитет помал од 1.000 тони годишно.

28. Производство на полупродукти на нафталинова антраценова низа (бетанафтол, антрахинон и др.) при вкупен капацитет од 2.000 тони годишно.
29. Производство на бои од сите класи на азотол и азомин.
30. Индустрии на анилински бои при вкупен капацитет од 2.000 тони годишно.
31. Изработка на азбестни производи.
32. Производство на ацетилен од природни гасови.
33. Производство на оцетна киселина.
34. Производство на полиетилен и полипропилен од гасовите што ја придружуваат нафтата.
35. Производство на квасец за храна и фурфурол од дрво и од земјоделски отпадоци по метода на хидролиза.
36. Производство на 3,3 дихлорметил оксиклобутан, поликарбонат, полимеретилон со пропилен врз база на гасовите што ја придружуваат нафтата.
37. Производство на катрани, течни и испарливи од дрво, метил алкохол, оцетна киселина, терпентин, терпентински масти, ацетон, креозол.
38. Производство на масни синтетички киселини.
39. Производство на никотин.
40. Производство на фенолалдехидни и други вештачки смоли во количина поголема од 300 тони годишно.
41. Производство на синтетски камфори со изомеризација.

Класа III

1. Производство на битумен и други продукта од отпадоци на дестилација на камен јаглен, тер, нафта и др.
2. Производство на калцинирана сода по амонијачен начин во количина помала од 400.000 тони годишно.
3. Производство на каустичен натриум хидроксид.
4. Производство на минерални соли (исклучувајќи ги солите на арсен, фосфор и хром).
5. Производство на нафтени гасови во количина од 1.000 до 5.000 кубни метри на час, исто така и генераторски гас од 5.000 до 25.000 кубни метри на час.
6. Производство на пластични маси (карболит, целулоид, бакелит, хлорвинил, итн.).
7. Производство на пресувани тракасти и слични производи од хартија и текстил, импрегнирани со фенилалдехидни смоли во количини поголеми од 100 тони годишно.
8. Производство на минерални вештачки бои.
9. Регенерација на гума и каучук.
10. Производство на гуми, ебонит и гумени обувки.
11. Хемиска преработка на руди од ретки метали заради добивање каломел, бизмут, литиум и др.
12. Производство на синтетичен каучук од етил алкохол.
13. Производство на токсомаси.
14. Производство на артикли од јаглен за електро индустрија (четки, електроди).
15. Вулканизација на гуми со примена на јаглендисулфид.
16. Производство на ацеталдехид со испарување пареа, без примена на метална жива.
17. Производство и складирање на амонијак.
18. Производство на полистирол.
19. Производство на силиконски лакови, течности и смоли.
20. Производство на полиетерни, епоксидни, полиамидни и териленски смоли.
21. Производство на себационова киселина.
22. Производство на винилацетат, поливинилацетат, поливинил, алкохол, поливинилацетатна емулзија, ацетат и винилфлекс.

23. Преработка на флуорови соединенија.
24. Производство на пластификатори.
25. Производство на хранлив квасец од отпадоци на дрво и земјоделски производи, луспи на сончоглед, кочани, слама и друго по метода на хидролиза.
26. Производство на изоактил шпиритус; анхидрил, путерна киселина, пенопласти, винилтолуол, поливинилтолуол, полиуретан, полиуретан за леење, полиформалдехид, регенерација на органски киселини (оцетна, путерна и др.), формалин, уротропин, пентоаритрит, продукти од органски синтези (алкохол, етер и др.) од нафтен гас при преработка помалку од 5.000 кубни метри на час.
27. Производство на лакови (маслени, алкохолни, типографски за индустрија на гума, изолација и др.).
28. Производство на фирнајс.
29. Производство на фенолалдехидни и други вештачки смоли во количина од 300 тони годишно.

Класа IV

1. Производство на хартија од готова целулоза и крпи.
2. Производство на галалит и други пластмаси од белточини (аминопластмаси и др.).
3. Производство на глицерин.
4. Производство на генераторски гас од јаглен и тресет во количина до 5.000 кубни метри на час.
5. Производство на природен каучук.
6. Производство на моливи.
7. Производство на сапун поголемо од 2.000 тони годишно.
8. Производство на органски препарати.
9. Хемиска преработка на руди, ретки метали за добивање соли на молибден, волфрам и кобалт.
10. Производство на пресувани, импрегнирани производи од хартија и текстил, импрегнирани со фенолалдехидни смоли во количина од 100 тони годишно.
11. Производство на технички маснотии (со добивање водород по електричен начин).
12. Пакување и мелење на сол.
13. Производство на фармацевтски соли на калиум (хлоркалиум, дисулфат и шалитра).
14. Производство на гума за обувки без примена на испарливи растворувачи.
15. Производство на маснотии.
16. Производство на нафтени гасови во количина до 1.000 кубни метри на час.
17. Производство на пресувани материјали (фенолформалдехидни, уратни и меламиноформалдехидни силикооргански итн.).
18. Производство на вештачка кожа врз основа на поливинилхлоридни и други смоли, без примена на испарливи растворувачи.
19. Производство на полихлор-винилни пластмаси на винилпласт, пенополиуретан, порпласт, стаклопласт, стиропор и др.
20. Производство на алкалоиди и галански препарати.
21. Производство на минерални и природни бои.
22. Производство на парфимерија.
23. Производство на екстракт за штавење кожи.
24. Производство на кибрити.

Класа V

1. Производство на неоргански реактиви без присуство на хлорни погони.
2. Вулканизација на гума без примена на јаглендисулфид.

3. Производство на јагленмоноксид и „сув мраз“.
4. Производство на вештачки бисери.
5. Производство на предмети од пластични маси (механичка обработка).
6. Производство на сапун до 2.000 тони годишно.
7. Производство на компримиран кислород и водород.
8. Производство на фотохемиски материјали (фотоплочи и фотохартија).
9. Производство на јаглено-хидратни масти.
10. Производство на паста за чистење, перење и парење на цистерни.
11. Производство на различни видови хартија и картон полуфабрикати, производство на дрвенеста маса и полуцелулоза со примена на сода или моносулфид при добивање готов моносулфид и тер, согорување на материјали што биле употребени и кои содржат сулфур и други материи.
12. Производство на предмети и синтетички смоли, полимерни материјали и пластични маси по различни методи (пресување, екстракција, леење под притисок, со формирање во вакуум итн.).

МЕТАЛУРГИЈА, МАШИНОГРАДБА И ОБРАБОТКА НА МЕТАЛИ

Класа I

1. Производство на магнезиум (со хлорирање).
2. Секундарна преработка на обоени метали во количина поголема од 3.000 тони годишно.
3. Согорување на кокс.
4. Топење сурово железо во високи печки при општ капацитет на печките за топење поголем од 1.500 кубици.
5. Топење обоени метали непосредно од руди и концентрати (вклучително олово, бакар и никел).
6. Производство на алуминиум со електролиза на растопени соли од алуминиум (земноалкални).
7. Агломерација на железни руди и руди на обоени метали, пирит.
8. Топење челик во мартенови печки по Мартенова-Конвертова метода во количина поголема од 1.000.000 тони годишно.
9. Производство на феролегури.

Класа II

1. Производство на магнезиум (на сите други начини освен хлорирање).
2. Производство на обоени метали во количина поголема од 2.000 тони годишно.
3. Секундарна обработка на обоени метали во количина од 1.000 до 3.000 тони годишно.
4. Топење сурово железо во високи печки при општ капацитет од 500 до 1.500 кубици.
5. Производство на акумулатори.
6. Мелење на томасова згура.
7. Леење на челични профили во количина поголема од 2.000 тони годишно.
8. Производство на антимонска печатарска боја со пирометалургија.
9. Производство на цинк, бакар, никел, кобалт со електролиза од водени раствори.
10. Топење на челик во мартенови печки, електропечки по конвертен начин во количина до милион тони годишно.

Класа III

1. Збогатување метали без обработка со оган.
2. Секундарна преработка на обоени метали во количина до 1.000 тони годишно.

3. Топење челик при општ капацитет на печките помал од 500 кубици.
4. Производство на метални профили со леење од 10.000 до 20.000 тони годишно.
5. Производство на обоени метали во количина од 100 до 2.000 тони годишно.
6. Производство на кабли со оловна или гумена изолација.
7. Производство на прибори со жива (термометри, инструменти со жива, ламби итн.).

Класа IV

- Производство на кабли без изолација.
2. Производство на котлови.
 3. Производство на машини и прибори за електротехничка индустрија (динамо машини, трансформатори, проектори, рефлектори итн.) при користење мали леарници и други слични погони.
 4. Обработка на метали, железо, челик (во количина до 100 тони годишно) и обоени метали во количина до 100 тони годишно.
 5. Производство на антимоноски печатарски бои.
 6. Производство на метални електроди.

Класа V

1. Обработка на метали со термичка обработка без леење.
2. Производство на прибор за електротехничка индустрија (електроламби, вентилатори итн., без леење).
3. Производство на тврди одливки, тврди метали, без хемиска обработка на рудата.

ЕКСПЛОАТАЦИЈА И ОПЛЕМЕНУВАЊЕ НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Класа I

1. Добивање нафта која содржи повеќе од 0,5% сулфур (тежински).
2. Добивање оловни руди, арсен и манган.

Класа II

1. Добивање шкрилци.
2. Добивање на камен јаглен, антрацит и мрк јаглен.
3. Добивање железни руди и слични материјали.
4. Добивање фосфорит, апатит, без хемиска обработка.

Класа III

1. Добивање нафта која содржи помалку од 0,5% сулфур (тежински).
2. Вадење руда: на доломит, магнезит, азбест, гудрон и други со површински коп.
3. Добивање руди на метали и металоиди со откриен коп освен оловни руди, арсен и манган.
4. Производство на брикет од ситен јаглен и тресет.
5. Хидрошапти и флотација со мокар процес на збогатување.

Класа IV

1. Добивање руди на метали и металоиди преку шахти освен оловни руди, арсен и манган.

ГРАДЕЖНА ИНДУСТРИЈА

Класа I

1. Производство на портланд цемент, згура — портланд цемент и брзоврзувачки цемент во количина поголема од 150.000 тони годишно.
2. Производство на вар, магнезит, доломит и шамот со печење во печки.

Класа II

1. Производство на портланд цемент, згура — портланд цемент и брзоврзувачки цемент во количина до 150.000 тони годишно.
2. Производство на гипс.
3. Производство на градежни материјали (чакал, песок и сл.), и природен камен со употреба на експлозив.

Класа III

1. Производство на бетон во количина до 5.000 тони годишно.
2. Производство на асфалт-бетон.
3. Производство на стаклена волна и слични материјали за изолација.
4. Производство на лепенка и слични материјали (тер-хартија, тер-плочи).

Класа IV

1. Производство на азбест-цементни производи.
2. Производство на вештачки камен и бетонски блокови.
3. Обработка на камен.
4. Производство на црвена и силикатна тула.
5. Производство на керамички и огноотпорни материјали.
6. Производство на стакло.
7. Производство на градежни материјали од отпадоци на термоелектрични центри (чие гориво е јагленот).
8. Елеватори за цемент и други прашливи градежни материји.
9. Производство на порцелан и фајанс.

Класа V

1. Добивање камен без експлозив и обработка на природен камен.
2. Производство на гипсани предмети.
3. Производство на градежни материјали од слама, струготини, трска итн.
4. Производство на глинени производи.

ОБРАБОТКА НА ДРВО

Класа I

1. Производство на дрвен јаглен освен по ретортен метод.

Класа II

1. Конзервирање дрво со импрегнација.
2. Производство на дрвен јаглен по ретортен начин.

Класа III

1. Производство на дрвена волна.
2. Пилани, производство на шперплочи, столарски работилници и производство на стандардни блок сидови.
3. Бродоградилиште за производство на дрвени бродови.
4. Коларски работилници.
5. Производство на иглолисно-витаминско брашно, хлорофил, каротинска паста, иглолисен екстракт.

Класа IV

1. Производство на предмети од дрвена волна: дрвено-рендисани плочи, цементно-фитролодни плочи итн.
2. Ткаење на лика и рогозина.
3. Производство на мебел, паркет и сл.
4. Производство на буриња од готови штици.
5. Конзервирање на дрво со соли и со водени раствори (без соли на арсен), со премачкување.

ТЕКСТИЛНА ИНДУСТРИЈА

Класа II

1. Хемиска импрегнација и обработка на ткаенини со јаглендисулфид.

Класа III

1. Постојана импрегнација на ткаенини и хартија со маслени, асфалтни, бакелитни и други лакови со капацитет на производството 3.000 тони годишно импрегнирани материјали.
2. Претходна обработка на суровини од кои се добиваат влакна (лен, коноп, памук и сл.).
3. Обработка и преработка на ткаенини со хемиски средства освен со јаглендисулфид.
4. Белење, боење и апретура.

Класа IV

1. Постојана импрегнација на ткаенини и хартија, со маслени, маслено-асфалтни и други лакови. Обем на производство до 300 тони годишни импрегнирани материјали.
2. Импрегнирање на котонил.
3. Обработка на свилени буби.
4. Изработка на јажиња и конец.
5. Производство на предено и ткаенини од памук, лен и волна со погони за белење и боење.

Класа V

1. Производство на предено и ткаенини од памук, лен и волна без погон за белење и боење.
2. Трикотажа и тантеларници.
3. Производство на килими и вештачки астраган.

ПРОИЗВОДИ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

Класа I

1. Производство на туткал од остатоци на кожи, коски и други животински отпадоци.
2. Производство на технички желатин од собрани коски, тетиви, кожи и други животински отпадоци со складирање на отворен воздух или во магацин.
3. Преработка на животински трупови, расипани риби и нивни делови и други животински отпадоци.

Класа II

1. Согорување и дробење коски.
2. Топење на сало (производство на техничко сало односно маснотии) во количина поголема од 30 тони годишно.

Класа III

1. Обработка на сурови кожи и крзна од животни со боење и штавење (производство на крзно, антилоп, сафијан, кожи за ракавици итн.).
2. Обработка на кожи од крупни животни: (сурови кожи, штавење на кожи, гонови итн.).
3. Перење волна.
4. Складови на мокро солени и необработени кожи (повеќе од 200 парчиња).
5. Топење на маснотии (технички маснотии во количина до 30 тони годишно).

Класа IV

1. Производство на храна за животни од остатоци на храна (комбинирана храна).
2. Производство на сукно, филц и груба обработка на волна.
3. Производство на желатин од свежи коски од подобар квалитет со минимален рок за чување во специјално изградени складови со ладење.
4. Обработка на волна, влакна, рогови, кожи, ситни меки пердуви и копита.

Класа V

1. Производство на обувки.
2. Производство на лакирани кожи.
3. Производство на стоки од обработени кожи.
4. Производство на четки од влакна.
5. Работилница за сукнени производи од груб филц.
6. Магацини за мокро-солени кожи (до 200 парчиња за привремено чување — без обработка).

ПРОИЗВОДСТВО И ОБРАБОТКА НА ХРАНА И ЗАЧИНИ

Класа II

1. Обори и штали за добиток повеќе од 1.000 грла.
2. Кланици.
3. Станици и пунктови за чистење и перење на вагони за превоз на добиток (дез. станици и пунктови).

Класа III

1. Преработка на шеќерна репка (производство на шеќер).
2. Кланица за ситни животни и живина со капацитет до 1.000 парчиња на ден.
3. Обори и штали за добиток до 1.000 грла.

Класа IV

1. Производство на албумини.
2. Производство на шпиритус и алкохол.
3. Мелници, лупење зрна, триерирање на жито, подготвување на прекрупа и комбинирана храна.
4. Месокомбинати и ладилници вклучувајќи ги базите за карантин и чување на добиток.
5. Пржење на кафе.
6. Производство на маснотии (растително масло).
7. Производство на маргарин и други масти за јадење.
8. Преработка на зеленчук и овошје (сушење, солење и конзервирање зеленчук и овошје).
9. Производство на декстрин, гликоза и патока.

10. Производство на кашкавал.
11. Конзервирање на риба и филети од риби.
12. Производство на скроб (преработка на компири).
13. Производство на скроб од пченка и патока (сируп).
14. Ферментација на тутун.
15. Производство на ацетон и бутил.

Класа V

1. Производство на слад, пиво и квасец.
2. Конзервирање (овошје, зеленчук и зеленчук-месо).
3. Магацин за зеленчук и овошје.
4. Рафинерија за шеќер.
5. Производство на макарони.
6. Чадење на риба.
7. Млекарници и изработка на путер.
8. Производство на сувомесни производи (повеќе од 3 тони на ден).
9. Слаткарници и производство на слатки (повеќе од 20.000 тони годишно).
10. Индустриско производство на леб (градски пекари).
11. Производство на готова храна.
12. Производство на трпезен оцет.
13. Ладилници со капацитет повеќе од 600 тони.
14. Преработка на грозје и комиње.
15. Производство на алкохол и алкохол за вињак.
16. Преработка на тутун и производство на цигари.

КОМУНАЛНИ УСЛУГИ

Класа I

1. Пречистителни станици за фекални отпадни води и отпадоци од органско потекло.
2. Полиња за заорување и асанација.

Класа II

1. Уреди за искористување и лагерување на ѓубре (централни станици).
2. Контролно затрпување на изнесени отпадоци.
3. Добиточни гробишта.

Класа III

1. Полиња за компостирање.
2. Места за дезинфекција на тврди отпадоци и нивно користење во земјоделството.
3. Транспортен парк за превоз на ѓубре и нечистотии.
4. Гробишта.
5. Биотермински комори.
6. Градски топлани.

Класа IV

1. Магацини за привремено чување отпадоци што можат да се користат без преработка.
2. Автобуски станици на меѓуградскиот автобуски сообраќај.

Класа V

1. Бензински станици и почетни станици на градскиот автобуски сообраќај.

III ЗОНИ ЗА САНИТАРНА ЗАШТИТА

а) Зона за санитарна заштита кај индустриските објекти

Член 4

Големината на зоната за санитарна заштита во станбените зони се определува во зависност од: видот и количината на испуштените штетни материи од изворите на загадување на воздухот, од можноста за пречистување на отпадните материи кои се испуштаат во атмосферата од страна на загадувачите, од географско-климатските и метеоролошките услови на локацијата на изворите на загадувањето, од постојното и очекуваното идно загадување на атмосферскиот воздух на станбените зони, од други извори на загадување како и од други природни услови.

Член 5

Ширината на зоната за санитарна заштита зависи од класата во која спаѓа објектот што го загадува воздухот и изнесува:

- за објекти од прва класа 2.000 метри и повеќе;
- за објекти од втора класа 1.001—2.000 метри;
- за објекти од трета класа 601—1.000 метри;
- за објекти од четврта класа 201—600 метри;
- за објекти од петта класа 100—200 метри.

Ширината на зоната од претходниот став се мери во права линија од изворот на загадувањето. Во зависност од ружата на ветровите, географско-климатските, топографските и метеоролошките услови, ширината на зоната за санитарната заштита спрема определени страни може да биде поголема или помала од онаа што е определена со претходниот став од овој член.

Ширината на зоната за санитарна заштита се определува во рок од една година по пуштањето на објектот во работа, а врз основа на технологијата и извршените мерења.

Член 6

Земајќи ги предвид неповолните техничко-економски и хигиенски услови, зоната за санитарната заштита може да се зголеми до три пати од наведената класификација.

Под неповолни техничко-економски услови се подразбира: немање можности за пречистување на отпадните гасови, застарена т. н. „нечиста“ технологија и несигурност во работата на пречистителните уреди (вариабилен напон во електричната мрежа, немање резервни делови и сервиси за одржување на пречистителните уреди, висока цена на пречистувањето).

Под неповолни хигиенски услови се подразбира: можност за акумулација на штетните материи во воздухот по радиолошки пат, орографски (котлина обвиена со планини од сите страни) и климатско-метеоролошки услови (чести температурни инверзии, магли, чести и долготрајни тишини, малку врнежи и др.).

Член 7

За постојните организации на здружениот труд, другите правни лица и граѓани кои имаат објекти, постројки и уреди кои со испуштањето на штетни материи можат да го загадат воздухот, а за кои не може да се обезбеди зона за санитарна заштита согласно овој правилник, зоната за санитарна заштита се определува за секој објект посебно.

Доколку во зоната на санитарната заштита на објектите опфатени со член 5 од овој правилник се затечени станбени и други објекти, се воспоставува интензивен надзор по однос на загадување на воздухот, а на корисникот на објектот што го загадува воздухот му се определуваат технолошко-технички, хигиенски и други мерки за намалување или ограничување на емисијата на штетни материи.

Член 8

Ако атмосферскиот воздух во населените места е веќе загаден со штетни материи во количества блиски или над максимално дозволените концентрации, големината на зоната за санитарна заштита во населените места за нови локации на термоелектрични централи, градски топлани, ООЗТ на градежната, хемиската, нафтопреработувачката, металуршката, машиноградбената, рударската и други гранки на стопанството, ќе се определува за секој случај поединечно.

Член 9

Зоната за санитарна заштита може да се користи за земјоделски цели, по претходна согласност на општинскиот орган на управата надлежен за санитарна инспекција, земајќи ги предвид карактерот и количеството на штетни материи кои ќе паѓаат на подрачјето на заштитната зона.

Член 10

Подрачјето на зоната за санитарна заштита се озеленува и уредува според проекти кои се изготвуваат истовремено со проектите за изградба или реконструкција на објектите што испуштаат штетни материи. Од страната на населеното место се предвидува појас на комбиниран насад (дрва и грмушки отпорни на аерозагадување), со ширина не помалку од 50 м., во правец на објектите од III и IV класа, и не помалку од 20 м., во правец на објектите од V класа.

Член 11

Објектот кој го загадува воздухот може да се распредели во пониска класа (намалена зона), ако се утврди дека исфрлувањето на штетни материи или непријатни мириси во атмосферата е значително намалено со примена на нова технологија, поефикасни уреди за пречистување на загадениот воздух, или е намалено испуштањето на штетни материи.

Прераспределбата во смисла на претходниот став се врши по предлог на републичкиот орган надлежен за работите на санитарната инспекција.

Член 12

При планирањето и изградбата на нови или реконструкција на постојни населби и станбени згради, се предвидуваат зони на санитарна заштита во однос на возилата кои имаат мотори со внатрешно согорување, и тоа за:

— собирните станбени улици со фреквенција на патнички возила до 400 возила на час во шпицови (утрински, пладневен и вечерен) — најмалку 30 м., со дво или повеќереден комбиниран насад (товарни возила и автобуси забранети);

— улиците со фреквенција до 1.000 возила на час, со учество на товарни возила и автобуси до 25% од вкупниот број — најмалку 50 м., повеќереден комбиниран насад; за секој 10% повеќе товарни возила зоната се зголемува за 5 м.;

— улиците со фреквенција 1.000—2.000 возила/час, со учество на товарни возила и автобуси до 20% — најмалку 80 м., со повеќереден комбиниран насад, плус 5 м., за секој 10% повеќе товарни возила;

— улиците со фреквенција 2.000—3.000 возила/час, со учество на товарни возила и автобуси до 20% во вкупниот број — најмалку 100 м., повеќереден комбиниран насад, плус 5 м., повеќе за секој 10% товарни возила во вкупниот број;

— комуникациите со фреквенција над 3.000 возила/час и учество на товарни возила до 20% во вкупниот број — најмалку 120 м., со повеќереден комбиниран насад; за секој 10% повеќе товарни возила во вкупниот број плус 5 м.

б) Зона на санитарна заштита кај уредите за пречистување на фекалните и индустриските отпадни води

Член 13

Зоните за санитарна заштита кај уредите за пречистување на фекалните и индустриските отпадни води, зависно од капацитетот на уредите изнесуваат:

Уреди за пречистување отпадни води	Растојание во м. при различни капацитети на уредите на пречистување по плјада м ³ /ден			
	до 0,2	повеќе од 0,2 до 5	повеќе од 5 до 50	повеќе од 50 до 500
1. Уреди за: механичко пречистување со полиња за превриена кал	300	400	600	800
вештачко биолошко пречистување со полиња за превриена кал	300	400	800	1.000
2. Полиња на: филтрација	400	600	1.000	2.000
оросување	300	400	800	2.000
3. Биолошки лагуни	400	400	—	—

Член 14

За уредите за пречистување на фекални и други отпадни води со капацитет повеќе од 500.000 м³ се определуваат посебни зони за санитарна заштита.

Член 15

Зоната за санитарна заштита на полињата за филтрација до 0,5 ха и за уредите за механичко и биолошко пречистување со капацитет до 50 м³ на ден мора да изнесува најмалку 100 м.

Член 16

За полињата на оросување од комунален тип со површина од 1 ха, зоната за санитарна заштита мора да биде најмалку 50 м.

Член 17

Зоната за санитарна заштита кај уредите за сушење на кал во затворен простор може да се намали до 3% од нормативите содржани во член 13 од овој правилник.

Член 18

За полињата за подземна филтрација со пропусна моќ до 15 м³ на ден, зоната за санитарна заштита мора да биде најмалку 15 м.

Член 19

За полињата за сушење на кал поставени во околината на станицата за пречистување, се определуваат посебни зони за санитарна заштита.

Ако на подрачјето на станицата за пречистување со капацитет поголем од 0,2 илјади м³ на ден не постојат полиња за сушење кал, растојанијата наведени во член 13 се намалуваат за 30%.

За сушење на свежа (непревриена кал) се определуваат посебни зони за санитарна заштита.

Член 20

Зоните за санитарна заштита можат да се зголемуваат на барање на органот за санитарна инспекција, но не повеќе од двојното растојание предвидено во табелата од член 13.

IV ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 21

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Деловен бр. 01-359/1
од 8. Ш. 1976 година

Републички секретар
за урбанизам, станбени и
комунални прашања,
дипл. град. инж. **Томислав Папеш**, с. р.

Републички секретар за
здравство и социјална
политика,
Јездимир Богдански, с. р.

Републички секретар за
земјоделство и шумарство,
д-р инж. **Јанко Лазаревски**, с. р.

Републички секретар за
индустрија и трговија,
м-р **Александар Донеv**, с. р.